

det er en stor Vildfarelse, naar man mener, at man ved at affaffe Told paa almindelige Livsformødenheder vil ophjælpe den fattige Klasse; men jeg har nogen Tvivl om, hvorvidt det derimod ikke kan være gunstigt at fritage dels Raastoffer og dels Hjælpemidler for Produktionen for Told, idet jeg anser det for muligt, at man ad den Vej vil kunne skaffe mere Arbeide og altsaa ogsaa Arbeiderne mere Løn. Der er et Exempel paa, hvorledes Forholdene stille sig med Hensyn til Told eller ikke Told paa Livsformødenheder, det er den store Acciseafgift, man har i Paris, og hvor Forstjellen i Livsformødenhedernes Pris indenfor og udenfor Barrieren fuldkommen opveies af den større Løn, som de Arbeidere faae, der ere indenfor Barrieren, fremfor dem, der ere udenfor den. Det er en Afgift af en saadan Størrelse, at den indbringer Paris 110 Millioner eller maaste nu noget Mere. Jeg erindrer blandt Andet, at Accisen af en Stud er 50 Kr.; de Herrer ville altsaa se, at det er en meget betydelig Afgift. Naar denne Accise opveies for Arbeiderne af den høiere Løn, de faae i Paris, saa er det ialtsald Noget, som taler for, at Arbeidslønnen vil stige, efterhaanden som Livsformødenhedernes Pris voxer. Den høitærede 7de Landsthingsmand for 1ste Kred (Broberg) udtalte en Sætning, som jeg dog ikke kan være ganske enig i, uagtet jeg vel skal vogte mig for idag at komme i nogen Kollision eller omtale det, hvorom vi havde en Meningsforskjel igaar. Den ærede Taier yttrede, at Fritagelse for Told ganske vist ikke kunde virke strax; naar man havde kjøbt Varerne for den høie Pris, som Tolden medførte, var man ogsaa nødt til at forlange den høie Pris for Varerne, naar man solgte dem. Et Tillæg dertil vilde jo være, at naar Varerne vare kjøbt for overordentlig godt Kjøb, vilde man ikke benytte Konjunkturerne til at sælge dem for høj Pris, men det tror jeg ikke vil finde Sted. Jeg tror, at begge Sætninger ere lige urigtige, fordi Prisen jo slet ikke beror paa Andet, end hvad der er Markedsprisen, og her i Landet er ikke nogen saa stor Mand endnu tilstede, som kan beherske det hele Marked, selv kun for en enkelt Vare. Med Hensyn til Stenful er der jo to Momenter, man maa tage i Betragtning, dels, at det er en almindelig Forbrugsartikel, og dels, at det bruges i industrielle Diemed. Som almindelig Forbrugsartikel benyttes Stenful jo fortrinnsvis fremsfor nogen anden af Staten; den er den største Kulforbruger, og derefter komme vel Dampskibsfjæskaberne. Jeg tvivler imidlertid meget om, dersom man borttager Tolden fra Kul, at vi, der reise eller befordre Varer med

Jernbaner eller Dampskibe, derved vilde faae en Vættelse i Prisen. Hvad de industrielle Diemed angaar, vil jeg gjerne indrømme, at det kan være, at Borttagelsen af Told paa Kul vil skaffe noget mere Arbeide, at det vil forøge Produktionen; men jeg har dog i den Henseende faaet nogen Tvivl ved at læse de forskjellige Andragender, der ere vedheftede som Bilag til Betænkningen, og hvoraf jeg f. Ex. netop i dette Dieblif erindrer, at to store Fabrikker, som forbruge en stor Mængde Kul, nemlig Bing & Grøndal's Fabrik og den saakaldte kongelige Porcellænsfabrik, i deres Adresse til Rigsdagen sige, at Spørgsmaalet om Tolden er dem ligegyldigt; disse to Fabrikker bruge i det Hele taget for et Par Tusind Kroner Kul om Aaret, og Tolden har en aldeles forsvindende Betydning. Ligeoverfor saadanne Udtalelser forekommer det mig virkelig, at det trænger til en nøiere Underjøgelse og Drøftelse, naar engang Revisionen af den nu gjældende Toldlovgivning faar nogen aktuel Betydning, om der da af Hensyn til Industrien og af Hensyn til Forbrugerne er Anledning til at berøve Statskassen et Beløb af 6—700,000 Kr. Det er en overordentlig stor Mundfuld at tage paa eengang, og jeg kan godt forstaa, at den ærede Finanzminister ikke vil kunne indlade sig derpaa uden at faae Kompensation paa anden Maade. Spørgsmaalet er da, hvilken Kompensation der derfor skal gives. Dersom man affaffede Tolden paa Stenful, vilde jeg maaste kunne gaa med til endogsaa at tage imod en Olfat paa Urten, men det er dog et stort Spørgsmaal, om det er det Rigtige at borttage den hele store Skat, som vi nu have, for at gaa over til en ny Skat. Jeg tror paa, at en saadan Skat udjævner sig fuldstændig, og jeg skal ikke underjøge, i hvis Sommer Tolden tilsidst bliver, og skal endnu mindre sige, at den bliver i Grossererernes Sommer, ligesom jeg heller ikke tør paastaa, at den bliver i Detailisternes Sommer. Jeg skal ikke sige, at Nogen beholder Tolden; men Spørgsmaalet er for mig kun, om Arbeiderne kunne mærke, at deres Sommer blive bedre fyldte, naar Tolden er affattet paa deres Forbrugsartikler, end naar den ikke er affattet, og i denne Henseende skal jeg fastholde, hvad jeg sagde igaar, og fremdeles udtale, at det at tage en Draabe Blod fra et Sted paa Legemet er slet ikke Andet end at tage den fra det hele Legeme, og at paa den anden Side det Tryk, der hviler paa det hele Legeme, kan paa Grund af dets Fordeling være saa ringe, at det slet ikke mærkes. Vi vide jo, at vi alle sammen gaa med en Vægt af noget som 2,000 Pd., men vi mærke den ikke.